

Archeologienota

RVK Willebringen

UD taluds, aanpassing

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	3
2.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein .....</i>	<i>3</i>
2.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen .....</i>	<i>3</i>
2.3	<i>Impactbepaling .....</i>	<i>4</i>
2.4	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>4</i>
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	4
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	5
3	Programma van Maatregelen	6

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	RVK Willebringen, UD Taluds
Ligging	<p>Zone 1: Thv Maalderijweg 101, 3300 Tienen, Vlaams-Brabant</p> <p>Zone 2: Thv Maalderijweg 101, 3300 Tienen, Vlaams-Brabant</p> <p>Zone 3: Thv Hoxemsesteenweg 200, 3300 Tienen, Vlaams-Brabant</p> <p>Zone 4: Thv Heulingenstraat 19, 3370 Boutersem, Vlaams-Brabant</p> <p><u>Zone 4bis: Thv Spoorwegstraat & Moergracht, 3300 Kumtich, Vlaams-Brabant</u></p> <p>Zone 5: Thv Hoegaardsesteenweg 5, 3360 Bierbeek, Vlaams-Brabant</p> <p>Zone 6: Thv Hoegaardsesteenweg 5, 3360 Bierbeek, Vlaams-Brabant</p> <p><u>Zone 7: Thv het einde van de Perrestraat, 3360 Bierbeek, Vlaams-Brabant</u></p>
Kadaster	<p>Zone 1: Gemeente Tienen, Afdeling 7 Kumtich, Sectie E, Percelen 38B, 38A, 36B, 36C, 37C, 37D, 35C, 35D, 34E</p> <p>Zone 2: Gemeente Tienen, Afdeling 7 Kumtich, Sectie E, Percelen 37C, 37D, 35C</p> <p>Zone 3: Gemeente Tienen, Afdeling 7 Kumtich, Sectie E, Percelen 81B, 82A, 83B</p> <p>Zone 4: Gemeente Tienen, Afdeling 7 Kumtich, Sectie G, Percelen 90A, 96, 95, 91, 92</p> <p><u>Zone 4bis: Gemeente Tienen, Afdeling 7 Kumtich, Sectie G, Perceel 164A</u></p> <p>Zone 5: Gemeente Bierbeek, Afdeling 4 Opvelp, Sectie B, Percelen 19, 18K2</p> <p>Zone 6: Gemeente Bierbeek, Afdeling 4 Opvelp, Sectie B, Percelen 87C, 87D, 87E, 86, 87H, 85A</p> <p><u>Zone 7: Gemeente Bierbeek, Afdeling 4 Opvelp, Sectie B, Percelen 346A</u></p>
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2026-0336
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2023E256, AN ID26630) ¹ Bureauonderzoek (2026C58)
Bewaarplaats archief	Nvt

Actoren

Auteur	Kirsten Note, Tina Dyselinck
Betrokken actoren	Nvt
Betrokken derden	Nvt

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/26630>

Plangebied

Oppervlakte plangebied	13.653 m ² + <u>5.347 m²</u> + <u>1.965 m²</u>
Kartering gewestplan	Zone 1: 0900 (agrarische gebieden) Zone 2: 0900 (agrarische gebieden) Zone 3: 0900 (agrarische gebieden) Zone 4: 0900 (agrarische gebieden) <u>Zone 4bis: 0901 (landschappelijk waardevolle agrarische gebieden)</u> Zone 5: 0900 (agrarische gebieden) Zone 6: 0900 (agrarische gebieden) en 0901 (landschappelijk waardevolle agrarische gebieden) <u>Zone 7: 0900 (agrarische gebieden) en 0901 (landschappelijk waardevolle agrarische gebieden)</u>

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

² GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied situeert zich in het landbouwgebied tussen de bewoonde kernen van Opvelp, Willebringen (Boutersem) en Kuntich (Tienen). De regio wordt doorsneden door een aantal kleinere wegen en in het noorden ligt de autosnelweg E40.

De archeologienota kadert binnen het omvangrijke ruilverkavelingsproject RVK Willebringen, dat zich uitstrekt over een gebied van ca. 2.600 hectaren. Het plangebied werd, volgens de geplande werken, opgedeeld in 7 deelzones. Het betreft telkens gedeeltes voor het heraanleggen van taluds voor het opnieuw indelen van de percelen. Het terrein zelf beslaat delen van weilanden en akkerlanden. Binnen het plangebied zijn geen woningen noch structuren aanwezig. Het gaat om een landelijk gebied.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en de historische kaarten is gebleken dat de betrokken percelen lang in gebruik waren als akker- of grasland en dus vanaf de 18de eeuw tot op heden onbebouwd gebleven zijn. Er zijn verder geen aanwijzingen voor grootschalige ingrepen binnen het plangebied.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen tussen + 38.3 en + 108 m TAW. Het situeert zich op en rond de noordelijke uitloper van een heuvelrug. Deze afwisseling tussen heuveltoppen en dalen is duidelijk te merken in het hoogteprofiel waar de plotse hoogteverschillen wijzen op de insnijding van een waterloop in het reliëf.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Op basis van de landschappelijke ligging van het plangebied en vele aanwezige archeologische waarden in de directe omgeving van het plangebied kan een archeologische verwachting opgesteld worden.

Steentijd: In de nabije omgeving zijn reeds een aantal lithische artefacten aangetroffen, deze werden echter steeds tijdens veldprospecties of als losse vondsten waargenomen. In de omgeving zijn nog geen lithische artefacten gevonden tijdens archeologische booronderzoeken, noch zijn volledige steentijdartefactensites aan het licht gekomen. Ondanks dat de vondsten momenteel dus niet meer kunnen vertellen over de inplanting in of de gebruiksgeschiedenis van het landschap, wijzen ze wel duidelijk op een prehistorische activiteit in de regio.

Metaaltijden tot de middeleeuwen: Dezelfde landschappelijke en archeologische bronnen wijzen op een langdurige aanwezigheid van de mens in deze regio. Indicatoren over het landgebruik in de metaaltijden zijn voor deze regio schaars. Uit de Romeinse periode zijn verschillende oppervlaktevondsten aangetroffen in de nabije omgeving, maar ook de Romeinse villa van Kuntich is er bekend. Voor de middeleeuwen zijn weer voornamelijk losse vondsten gekend. Regelmatig zijn vondsten uit deze perioden aangetroffen tijdens veldprospecties, maar zelden werd een eventuele menselijke aanwezigheid uit de metaaltijden tot de middeleeuwen bevestigd tijdens een archeologisch vervolgonderzoek.

De vondsten wijzen wel op een duidelijke aanwezigheid van de mens gedurende deze perioden in de nabije omgeving van het plangebied. Bovendien creëert de landschappelijke ligging opnieuw een verhoogde verwachting. Er kan bijgevolg een gematigde verwachting geformuleerd worden voor resten van sporensites en menselijke aanwezigheid uit de metaaltijden tot de middeleeuwen.

Late middeleeuwen tot nieuwste tijd: Vanaf de late middeleeuwen zijn enkele bouwwerken zoals verschillende hoeven, kerken, watermolens en sites met walgracht gekend in de omgeving. Deze zijn echter lokale fenomenen en hebben geen directe weerslag op het plangebied. Historische kaarten geven aan dat het terrein vanaf de 18de eeuw onbebouwd blijft. Resten van bouwwerken uit deze perioden zijn dus niet te verwachten op basis van het gekende kaartmateriaal. Het is niet uitgesloten dat andere resten of bodemsporen zich binnen het plangebied bevinden.

2.3 Impactbepaling

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de heraanleg van enkele taluds wegens het aanpassen en anders indelen van de percelen. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

Impactanalyse

Op verschillende locaties zullen taluds worden weggewerkt omdat de percelen anders ingedeeld worden. Hiervoor zal men aan de onderzijde van de taluds de teelaarde gedeeltelijk wegschuiven, aanvullen met aangevoerde grond en daarna de teelaarde terugplaatsen. Aan de bovenkant van de taluds gebeuren geen grondwerken. Voor deze grondwerken zal er dus wel een gedeelte teelaarde worden weggenomen, maar slechts in kleine zones, met name in de lageregelegen gedeeltes van elke zone. De grondwerken hebben als doel de taluds opnieuw aan te leggen en **op te hogen**. Hierdoor wordt er **geen impact** op het archeologisch niveau verwacht.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Naast het inschatten van de archeologische verwachting is het belangrijk om het potentieel op kennisvermeerdering nader te bekijken. Dit wil zeggen dat geanalyseerd wordt in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen tot concrete kenniswinst. Het potentieel op kennisvermeerdering wordt bepaald door de impact van de geplande werken af te wegen tegenover de archeologische verwachting.

Binnen het plangebied zijn geen concrete aanwijzingen voor grootschalige historische verstoringen. Zoals eerder gesteld zijn de bodemingrepen voor dit plangebied bedoeld om de taluds op te hogen. Hiervoor wordt een deel van de teelaarde weggeschoven, steeds maar in een gedeelte van elke zone van het plangebied. Er worden dus geen ingrepen in de bodem verwacht.

Vondstenconcentraties uit de steentijden zijn relatief klein in omvang en kunnen nog wel in hun geheel aangesneden worden. De bewaringstoestand van het bodemarchief kon nog niet

bepaald worden. **Het kennispotentieel voor steentijdvindplaatsen blijft gematigd tot hoog.** Verder onderzoek zou dus een aanvulling kunnen betekenen op de archeologische informatie van de regio. **Het kennispotentieel op sporenarcheologie uit alle perioden blijft gematigd tot hoog** op basis van de omliggende CAI waarden.

Het kennispotentieel voor het plangebied is dus eerder hoog te noemen, maar de bodemingrepen van de geplande werken zullen dit bodemarchief wellicht niet verstoren. Hierdoor is er geen noodzaak voor verder vooronderzoek naar steentijdpotentieel, noch naar recentere sporensites.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek³ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

---

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

---

3 Programma van Maatregelen

N.v.t.

Meldingsplicht

In dit dossier wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd. Dit betekent echter niet dat de initiatiefnemer wordt ontslaan van de meldingsplicht. Bij het aantreffen van een archeologische toevalsvondst geldt nog steeds een wettelijke meldingsplicht, conform het Onroerenderfgoeddecreet. De vinder is verplicht dit te melden aan het Agentschap Onroerend Erfgoed en/of de bevoegde lokale overheid.